

РУЗВЕЛТ НА „ТИХІЙ РОЗМОВІ” З ЛУІСОМ

ВАШИНГТОН. — Тихою і любою розмовою назвав Джан Луїс сорок-минутову конференцію, яку відбув у Білому Домі з президентом Рузвелтом. Шоправда, президент не відзивався до Луїса по імені, себто не називав його „Джаном”, але всетаки не видно було в нього гніву з приводу тих атак, які повів Луїс проти нього у своїй промові, виголошеній на Лейбор Дей. З цієї конференції не дано ніякого звідомлення до преси. Та ті, що ближче знають про цю справу, кажуть, що це президент запросив Луїса на розмову, щоб тим дати доказ, що він трактує однаково як Американську Федерацію Праці так і Комітет Промислової Організації. Кажуть також, що по тій розмові зачнеється поновна акція за здійснення тих соціальних реформ, які були предложені Рузвелтом останній сесії конгресу, а не ухвалені.

ЗАБОРОНЯЄ СТРАЙКУВАТИ ЗОГЛЯДУ НА ПУБЛИЧНИЙ ІНТЕРЕС.

НЮ ЙОРК. — Яких 12,000 робітників, зайнятих при собвею „Бруклін Менгтан Трансіт Корпорейшен”, задумують вийти на страйк, щоб добитися підвищення платні по 12 центів на годину. Компанія каже, що коли б вона згодилася на таку підвишку, то мусіла б збанкрутувати. Посадник Ля Гвардія звернувся як до компанії так і до „Транспорт Воркерс Юніон” (що є в злуці з Комітетом Промислової Організації) і вівзав їх предложити свої домагання. Заразом заявив, що він не дозволить на страйк, бо тут не йде вже тільки про приватні інтереси, але й про публічне добро.

БЛЕК ЗЛОЖИВ ТАЄМНУ ПРИСЯГУ.

ВАШИНГТОН. — Виходить на яв, що Гуго Блек, як тільки президент назначив його суддею Найвищого Суду Злучених Держав, зложив не тільки звичайну службову присягу, але й ту, яку звичайно складають новоіменовані судді Найвищого Суду, коли займають урядування. Ту останню присягу зложив Блек в катедрі секретаря стейту, і то таємно, так, що ніхто про це не знав. Ось так став він суддею у повній законній силі.

ВИРЕКТИСЯ КЛЕНА, АБО ЗРЕЗИГУВАТИ.

ВАШИНГТОН. — Виходить на яву, що Гуго публично, що вони голосували за назначення Блека суддею Найвищого Суду в тім переконанні, що Блек не був і не є членом Ку Клас Клена. Дехто з них тепер отверто вимагає від Блека, щоб він публично виявив, що не визнає тих засад, які визнає Ку Клас Клен, або щоб зрезигнував зо становища судді Найвищого Суду Злучених Держав.

НЕ МАЄ НЕНАВИСТИ ДО РУЗВЕЛТА.

НЮ ЙОРК. — Ал Сміт заявив на передвисторчім вічу, що він ніколи не був проти президента, але був тільки проти деяких річей, які президент брався виконувати, а які є зв'язані з політикою „Нового Розділу”, котра на думку Сміта, є противною тим засадам, що їх годусили такі демократи як Джеферсон, Джексон, Клівленд і Вилсон.

ПІЛЬНУЮТЬ ЗБИРАЧІВ БАВОВНИ ЗО ЗБРОЄЮ В РУКАХ.

АТЛАНТА. — Фармери, що плекають бавовну у Варен Кавнті, в стейті Джорджія, узброїлися в рушниці й так сторожать муринів, що збирають на їхніх полях бавовну, бо бояться, щоб вони не повіткали. Мурини не задоволені з платні, яку одержують від фармерів.

„КІНСЬКА ТОРГОВИЦЯ ПОСАДНИКА ГЕЙГА”.

АСБУРІ ПАРК. — На 59 річній конвенції Федерації Праці стейту Нью Джерзі заявили делегати більшістю голосів за кандидатуру сенатора Мура на губернатора стейту. Дейвід Герман, як представник опозиції, яка складалася з членів каварняної прислуги, назвав конвенцію по цім голосуванні „кінською торгівцею Френка Гейга, посадника Джерзі Сіті”. Тепер хочуть викидати Германа з юнії. Кажуть, що він є агентом Комітету Промислової Організації.

ФІЛАДЕЛЬФІЯ МІСЦЕМ ЗЛОЧИНІВ.

ФІЛАДЕЛЬФІЯ. — Прокуратор Чарлз Келі твердить, що Філадельфія відома як отверте поле для злочинців і гемблерів, бо поліція ні до чого.

РОЗУМНА ПОРАДА.

САН САЛЬВАДОР. — Ель Сальвадор святкує 116-ту річницю своєї незалежності. Конгрес ухвалив з цієї нагоди пам'яті про президента Максимиліана Гернандеса металевою плитою, на якій вміщено такі слова цього президента: „Пропоную як засаду для політики держави, щоб ніколи не залягати нової позички”.

СЕНЗАЦІЙНИЙ ПРОЦЕС У ВАРШАВІ.

Польський публіцист Володислав Студницький найсав брошуру, в якій гостро нападає на президента Варшави, Стажинського, закидаючи йому марнотратство та нездібність у господарським заряді Варшави. През. Стажинський заскаржив Студницького за знеславлення.

ТРУСИ В КОЛОМІІ.

Дня 5-го серпня ц. р. перевела політична поліція кількох динніх труси в домівок товариства „Сокіл”, в помешканнях Степана Глібовицького (Плядики біля Коломиї), Тараса Білика, Омеляна Гошовського, Богдана Тичинського, Володимира Маруняка та в домівок читальні ім. Гр. Сковороди. Забрали приватну кореспонденцію, а в читальні ім. Гр. Сковороди ще й одну брошуру. Як зачувати, ці труси є в зв'язку із розважанням Українського Спортового Союзу. Вони викликали в місті велике вражіння.

АРЕШТУВАННЯ В КОВЕЛЬЩИНІ.

Цими днями арештували абсолювента філософії Миколу Мостовича і його брата, синів священника з Ковельщини, та перевезли їх до Ковля.

ПОКАРАЛИ 89 ОСІБ.

Промисловий відділ міської управи у Львові при участі поліції перевів контролю споживчих крамниць, харчівень і торгових майданів. Покарали 89 осіб за те, що не перестерігали приписів про обов'язок виставити ціни засобів загального вжитку, а 30 осіб за санітарні проступки.

ТРИ ЖІНКИ ЗАТРОЄНІ КОВБАСОЮ.

До Львова приїхала туристична прогуляка з Варшави. Як тільки поїзд прибув на двір, закликали рятункове поготівля, бо три учасниці прогуляки захворіли, найвищий ковбаси з Варшави. Видно, що ця ковбаса була несвіжа.

ЗА СЕРНУ — ЧОЛОВІК.

Лісничий Б. Кеніг постріляв у Ланах, повіт Камінка Струмилі, з револьверу в шлунок Ф. Мрочковського, схопленого при вбійній серні.

ВОВКИ СХОПИЛИ 8-ЛІТНЬОГО ХЛОПЦА.

В лунецькому повіті вовки схопили 8-літнього пастушка Мих. Леонівича. По хлопцеві піз усякий слід. Його шукають люди з 8 сіл.

БЕРЛІН У 7000-ЛІТТЯ.

Цими днями Берлін святкує 700-ліття свого існування. Преса оголошує статті про історію й стан міста. Сьогодні Берлін займає 88,000 гектарів, з чого 2,180 гектарів припадає на парки. Берлін має тепер 4,227,200 мешканців, 1,400,000 мешканців, 4,419 км. вулиць, 91,000 газових ліхтарень, 22,000 електричних ліхтарень, 171,000 автомобілів, у тому 81,000 особових, 3,000 самоходних дощок, 44 кімних дорожок, 10,000 гаражів, 13,440 ресторанів, 1,000,000 радіослухачів, 30 театрів, 400 кін і т. д.

ЗАПИСУЙТЕСЬ НА КУРС УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ В УНІ- ВЕРСИТЕТІ КОЛЮМБІЯ.

Цьогорічний курс української мови в Колумбійському університеті в Нью Йорку починається в п'ятницю, 24. вересня 1937 р. (перша лекція). Учні дістають за кожне півріччя (семестер) 3 точки. Шкільна оплата за одно півріччя виносить \$30 і \$5 вписового, разом \$35. Вписи на цей курс тривають цілий тиждень від 20 до 25. вересня включно, кожного дня (крім суботи) від години 9-тої рано до 9-тої вечір (в суботу від год. 9 рано до 1 зполудня). Наука буде відбуватися кожної п'ятниці від год. 7—8:40 у будинку, що називається Philosophy (кімната число 302). Виклади відбуваються українською мовою з усіма поясненнями мовою англійською. Цей курс — це вищий (advanced) курс української мови з практичними вправами. Від студентів вимагається знання української мови настільки, щоб розуміти (бад у більшій частині) викладування викладача.

ЖИДАМ НЕ ВІЛЬНО ІЗДИТИ РАЗОМ ІЗ АРІЙЦЯМИ.

Націонал-соціалістична преса в Берліні виступає з рішучою вимогою покласти на решті край тому становищу, щоб арийці їздили в залізничних вагонах разом з жидами. Накази при білетових касах на залізничних питанніях пасажирів, хто він — жид, чи ні? Арийці міститимуться в одних вагонах, а жиди в других. Коли в поїзді є тільки один спальний вагон, то для жидів призначатимуть окремі переди. Нарешті контролери поїздів слідкуватимуть за тим, щоб у товаристві арийців жиди не їздили.

ЗАТРУЛАСЯ ДУРМАНОМ.

У Станиславові 9-літня донечка господаря Михайлишина затрулася дурманом (овоч дивдерев, подібний до каштана). Вона знайшла цей овоч на полі й зіла його. За хвилинку подала в божівельну веселість, впала на землю й зачала без упину сміятися. Заки прибув лікар, дівчинка померла.

КРИШНАМУРТИ СИН ЖИДІВ- СЬКОГО ЖЕБРАКА.

У Варшаві помер 74-літній жебрак Шльома Грінберг. Він заявив перед смертю, що його син це Кришнамурті, „месія” теософів. Чи воно правда, не знає. Шойно розглядають цю справу, Кришнамурті, відкриваючи „як теософа 1910-го року Анна Безант. Створила навіть окремий орден „Зорі Сходу” (з головним осідком в Омеліні в Голандії). Цей орден почитав Кришнамурті як „нового месію” й мав 100,000 членів. Теософічна наука Кришнамурті походить з індійських джерел, але має європейський вплив. Основна ціль життя — на думку Кришнамурті — це інтуїтивне схоплення божеського всесвіту в індивідуальному „я”. Кришнамурті написав: „Королівство щастя” (1928), „Промови до вогню” (1929), „Безсмертний приятель” (1929, поезії), „Шукання” (1929), „Тепер” (1930) і „Дійсність без стежок” (1930).

БЕЗРОБІТНІ ДЕЛЯТИНА НЕ МАЮТЬ ДЕ ЖИТИ.

Повітовий відділ у Делятині велів 15 найбіднішим родинам опорожнити місцеві баракки до 48 годин. Тому, що повітовий відділ не признає безробітним місця, де могли б вони приміститися, вони вислали до прем'єра ген. Славої - Складковського телеграму з проханням інтервенувати.

ДЕМОНСТРАЦІЯ ЦИГАНІВ.

В Ковалівці, буцацького повіту, арештували трьох циганів за крадіж коней і сфальшування особистих виказок. У зв'язку з цим уладила проїжджаюча через Ковалівку ватага циганів перед будинком поліції демонстрацію. Демонстранти домагалися звільнити придержаних. Справу зліквідували при помочі поліційних підмог.

БІВІСТВО НА ПОЛІ.

На вертаючомуся від своїх коней з пасовища додому Д. Кінаша в Топорові, пов. Радехів, напали чотири невідомі чоловіки, один з них стрілив до Кінаша з карабіну й поцілював його в голову так, що Кінаш помер на місці. Напасники втекли. Ведуть слідство в цій справі.

ВІДКРИЛИ ПЕЧЕРУ.

Цими днями в Альпах на озері Гальштат припадком відкрили велику печеру, 1,000 метрів довгу. Ця печера має 7 менших печер, а в них зледоваті водопадки. Відкрита печера буде творити цікаву туристичну атракцію.

КОНСЕРВАЦІЯ ЗАМКУ КНЯЗЯ ЛЮБАРТА.

В Луцьку стотіть опущений замок князя Любарта з 14-го віку. Тепер рішили цей замок зрештовувати. Вовідський консерватор внаслідкував на ту ціль 2,000 зл.

ОП'ЯНЮЮЧИЙ ВПЛИВ САЛАТИ.

Салати є кілька родів. Та кожний рід салати має в собі салатне молочко, трошки гірке, що до певної міри оп'янює людину та наводить на неї сон. Найбільше оп'янюючого соку має в собі так звана з латинська „ляткука віроска”, але вона на надається як горюдина до звичайного вжитку. Вона має надто багато в собі оп'янюючого соку. Але й звичайна, городова салата, „ляткука сатива”, має в собі трошки оп'янюючого соку. І власне тому салата викликає в людини нервову у спокоення й бажання заснути. З салати породи „ляткука віроска” виробляють лікувальний екстракт, що то продають його по аптеках як лікарство для успокоєння нервів та на безсонницю. З того виходить, що й звичайна городова салата має до певної міри подібний вплив. Значить, що салату добре їсти як здорову поживу, що має в собі потрібні для тіла вітаміни і такий сок, що успокоює нерви. Ту речовину в салатній молочку, що має успокоюючий вплив на нерви людини, по вченому, з латинська, називають „ляткукін”.

ПРИЯЗНЬ МІЖ НІМЕЧЧИНОЮ І ПОЛЬ- ЩЕЮ РВЕТЬСЯ

ДАНЦІГ. — Данцігська влада, яка знаходиться в руках гітлерівців і як така співпрацює тісно з Берліном, арештувала на своїй території десятьох польських листовишів, які за польсько-данцігською умовою мали право виконувати там службу польської пошти. Листовишам відібрано примірники кількох польських газет, які є заборонені на терені Данцігу. Польська влада висказує своє обурення, а польська преса зчинила справжню бурю, домагаючися супроти Данцігу гострих репресій.

ПРИЯЗНЬ МІЖ ІТАЛІЄЮ І ЯПОНІЄЮ ЗАТІСНІ- ЄТЬСЯ.

МОСКВА. — Советська преса дуже занепокоєна вістками, що між Японією й Італією ведуться тайні переговори, які мають довести до підписання протикомуністичного фронту, на зразок того, що вже існує між Японією й Німеччиною. Советський офіційний „Правда” говорить, що до підписання цієї умови приїде ще перед приїздом Мусоліні до Берліна. Коли ці три великі держави створять спільний протикомуністичний фронт, то вони стануть справжньою небезпечкою для Советів. Супроти цього советські часописи апелюють до демократичних країв, щоб вони в ім'я демократії створили також спільний фронт і охороняли Совети від агресії фашистських держав.

У СОВЕТАХ РОБІТНИКА СТРАШНО ВИКОРИ- СТАЮТЬ, А ПРО СВОБОДУ Й НЕ ЧУВАТИ.

ПАРИЖ. — У черговому дописі перебуваючий у Парижі на відпустці кореспондент „Нью Йорк Таймса”, Гаролд Дені, говорить: „За 20 років революція зробила такий-маленький крок наперед до рівноправства, наскільки вона цього рівноправства фактично не потягнула взад, що советський робітник є найбільше використовуваний на світі; мало є людей, що мають менше свободи, ніж і мають ціні москалі. Повним гамульцем на свободу є всюди присутня і майже всемогуча політична поліція. Бувають випадки, що висилають людей до тюрми, або на заслання, за замітки, зроблені в приватному товаристві, які то замітки присутній у приватному гурті тайний агент уважає за невольовні. Коли люди взагалі хочуть говорити про якісь делікатні справи, то говорять шепотом”.

ПАТРУЛЮВАННЯ СЕРЕДЗЕМНОГО МОРЯ.

ЛОНДОН. — Англійські й французькі військові кораблі в числі біля 150 розпочали патрулювання Середземного моря перед пірськими підводними лодками, що нападати на чужі кораблі та їх затоплювати. З'являються англійських портів відпливають свої скріплення. Сполучена англійсько-французька фльота є найсильніша від часів вибуху війни, що на Середземному морі появлялася.

ІТАЛІЙЦІ НЕЗАДОВОЛЕНІ З ЦЬОГО.

РИМ. — Вирдженіо Гайда, який у скрутних хвилях все збирає голос і якого називають „голосником” самого Мусоліні, помітив статтю, в якій остерігає Англію, що вона сама на спілку з Францією береться патрулювати Середземне море, а виключає від того Італію. Гайда говорить, що коли Італія відступила частину контролю нарівні з Англією й Францією, то вона співпрацювала з ними. Коли цього не буде, то це готово пошкодити англійсько-італійській приязні.

ПАРИЖ. — Правдоподібно під натиском Москви французькі політичні круги схлонні продовжувати патрулю на Середземнім морі в тім складі, що є нині, і не виключати до неї Італії.

ЛОНДОН. — В англійських кругах сліда обм'я та піти назустріч Італії і втягнути її в спільну контролю Середземного моря. Англія боїться, що коли вона відтратить Італію, то Італія впаде цілком в обійми Німеччини, що є цілком протилежно англійській політиці. В Англії побоюються, що відступання Італії може закінчитися військовим італійсько-німечським союзом. Вибираючи виступ до Берліна, Мусоліні задумує взяти з собою маршала Бадоліні. Супроти цього англійці напиратимуть, щоб зробити це одну міжнародну конференцію і перевірити ухвали, зроблені в Ніоні.

ЕСПАНСЬКІ РЕВОЛЮЦІОНЕРИ РОЗПОЧАЛИ НАСТУП.

ЕНДАЄ. — Еспанські революціонери розпочали загальний наступ на позиції лівих військ. Не звертаючи уваги на погану погоду, дощ, мряку, а навіть у деяких околицях сніг, їх тяжка артилерія обстрілювала позиції лівих, а потім їх піхота перейшла в наступ. В багатьох місцях лівих відійшли взад. В околиці Мадриду ліві наступ відбили. Літаки революціонерів бомбардували Валенсію.

"СВОБОДА" (LIBERTY)

FOUNDED 1899

Published daily except Sundays and holidays
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
1181 Grand Street, Jersey City, N. J.

Edited by Editorial Committee

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J.
on March 30, 1911 under the Act of March 3, 1879.

Approved for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103
of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

За оголошення редакція не відповідає.

Тел. „Свобода“: ВЕрген 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: ВЕрген 4-1016.
4-0807.

Адреса: „СВОБОДА“, P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ЗАКОН СВІТУ

Якби у нашій організації з'явився якийсь перемарш нацистичної праці молоді у Німечку, як це подав „Ди Нью Йорк Таймс“, то цілком певно знайшлися б такі, що назвали б зараз „Свободу“ гітлерівською чи нацистичною газетою. Та власники „Таймсу“ жиди, а сам часопис, як відомо, не щадить у нічому Гітлера. Та, де може, там таврує нацистичний рух і нацистичні теорії. Та проте знаходимо в тім самім часописі й такі образи з нацистичної Німеччини, про які кореспондент цього часопису, Ф. Т. Бирчел, пише з повним признанням, висказуючи явно, що вони зробили на нього велике, зворушливе й дуже поважне враження. Ось таким образом був для цього кореспондента перемарш тисяч осмалених сонцем молодих хлопців (були там і дівчата), що з ризиками на плечах маніфестували переконання, що свою відданість Батьківщині треба документувати працею. Була це маніфестація перших полків тої молоді, яку, згідно з приписами закону, притягнуто до праці, до тої чорної фізичної роботи, завдяки якій повстають гарні гостинці, осушуються багна, очищуються брудні ділянки міст, себто підноситься культура і добробут краю. До такої праці є притягнена тепер у Німеччині вся молодь, а це значить і та багата, що походить із шляхетських родів, для якої давніше тої праці було пониженням. Американський кореспондент каже вірити йому на слово, що цей виступ працюючої молоді був дійсно імпозантний. А Дороті Бромлі з „Нью Йорк Ворлд Телеграм“, що теж поборює нацизм у дуже гострий спосіб, признає, що такі треба вірити кореспондентові „Таймса“ на слово і добре над цю справу призадуматись. Хоч вона бажала б, щоб молодь чи люди взагалі були радше захоплені кличами волі, рівності і братерства ніж націоналізмом, то не перечить, що в Німеччині зроблено з праці свого роду релігію. І ось тим видвиженням культу праці в Німеччині є теж зворушений кореспондент „Таймсу“, як і тим, що Гітлер говорив до молодих хлопців, коли казав їм, що їх давніше виховували в тім молодечій віці для вживання життя, а тепер на те, щоб вони себе працюючі здисциплінували і стали готовими до самопожертви, до спосібності вміти вибороти Німеччині повну свободу, а не її вижебрувати.

Виходить, що й у нацистичній Німеччині можна підбрати щось таке, що може зворушити навіть найбільших ворогів нацизму. Чи не треба на такі речі звертати уваги і нам? Чи з цього „культу праці“ в Німеччині не можна і нам багато чого навчитись? Нам, про яких говорив Франко, що так багато є в нас праці до виконання, а так мало робітників.

Ще додамо, що нацистична Німеччина переводить культ праці практично те, що вже давно доводжував славний французький письменник Еміль Золя, що то в своїй промові до молоді взивав її знайти „віру в працю“, називаючи працю „єдиним законом світу“, регулятором, що „тягне органічну матерію до її мети“.

Г. Грубер.
СОВІСНА МАШИНІСТКА

Герда Петерс вибила на писальній машинці останні рядки листа, відложила на бік копії і занесла їх до шефа для підпису. Павло Тельтчер, молодий директор фабрики мила та перфум під фірмою „Тельтчер і С-ка“, не був сам. Над ним нахилився його приятель Ральф Гамершляг у шкіряному фотелі і дивився з цікавістю на молодую секретарку. Герда помітила цей погляд, але так, як бачила, повернула на нього увагу. Вся її увага зосереджена була на директорі, чи не має він якогось замиту у справі листів. Ні, листи були в якнайсоліднішому порядку. Коли Герда зачинала за собою двері, почула нараз, як приятель Тельтчера сказав: „Гарна дівчина, ота твоя секретарка“. Герда кров наплила на лице, і зважилася зробити те, що вважала за негідне секретарки — зупинилася під дверми надслухуючи. — Гарна?.. навіть більше. Це ідеал секретарки, найточніша і найсолідніша з тих секретарських машин. Вона сама є частиною своєї машини, якби не була ні тіла ні крові. Чи гарна? Бігме, не можу тобі цього сказати, бо не мав нагоди придиватись. Для мене це ідеальна бюровова сила. Герда побідила. В одній хвилині була на своєму місці. Аж тепер знала, чим вона є для нього! Пригадала собі його поведінку, і пригадала собі передісмі, що казали про нього у всіх відділах фірми: що це бабій, як значує підсміхались, коли вона виходила з його кабінету. І пригадала собі найважливіше — свою присягу, що в неї він не матиме щастя. Але згодом пішло все інакше. Від двох місяців сиділа вона тут як вірна помічниця молодого директора, а він не зробив

ЗА ДВА ТИЖНІ...

(Для „Свободи“ з Парижа).

Перечитуючи закордонну пресу, бачиш, що навіть ті суспільно-політичні кола, які ставляться до Москви з симпатіями, вже признають, що советський режим дуже поважно хворий.

Використовуючи цю внутрішню хворість Москви, міжнародні потуги роблять потрібні їм політичні потягнення. Вже не є тайною, що, наприклад, Японія (Японія) розпочав нові військові операції в Китаю саме тепер тому, що переконали у безсилі СРСР протиставити його експансії на Далекому Сході. А із зростаючою перемогою ген. Франка в Еспанії Москва дістає новий болючий удар і в Європі.

Захитання положення Москви за кордоном є безпосереднім наслідком тих подій, що вже від кількох місяців відбуваються в советському Союзі. Міжнародні чинники зачинають розуміти, що неможливо поважно рахуватися з такою „державою“, де майже що дня цілими „пачками“ розстрілюють урядових достойників різних ступнів (до советських міністрів і маршалів включно), і то за такі злочини, як зрада, шпигунство і т. д. Європейській свідомості ці явища недоступні до розуміння, драма, що численні агенти Сталіна вживають просто героїчних зусиль, щоб зясувати в сприятливому для нього навісвітленні причини тої кривавої масакри, яку він переводить над советсько-партійним апаратом і цілим населенням.

Все це розуміє й советський уряд. Він багато дав би за те, щоб припинити цю повсякчасну демонстрацію власного гніття й розкладу перед зверхнім світом, але вже самий безсилний це зробити. Бо події захиляють його самого з головою. Щоправда, советський Союз формально ніби існує як „велика держава“, з певним ладом, окремими завданнями й власною політикою. На ділі — це вже хворий гнійник, безнадійно затроєний бакциями внутрішньої революції. Бо тільки при революції — притому такій, яка вже встигла заглубитися в усі ділянки суспільно-політичного життя країни — можливі ті явища, що їх з дня на день спостерігаємо в СРСР.

Спираючись на інформації советської й закордонної преси, ми збирали тільки за два останні тижні матеріал про боротьбу влади з ворожими їй внутрішніми чинниками. Тільки за два тижні! Але й за цей короткий час можна зложити справді імпонуючий малюнок того кривавого божевілля, що поглинає Москву і її „соціалістичне будівництво“. Ось факти.

Советська газета „Дальновосточная Правда“ (з 10. серпня) сповіщає про розстріл 72 советських урядників, обвинувачених у „контрреволюції“ та шпигунстві на користь Японії. Як твердить акт обвинувачення, розстрілені переводили за вказівками директорів далеко-східних советських залізниць, Гузавленка й Печенюка (українці? — Наша заввага), саботажі, дезорганізували транспорт і викликали катастрофи потягів з червоноармійськими частинами. Остання катастрофа скоїлася перед кількома тижнями, причому розбито 40 вагонів, вбито 14 червоноармійців і поранено 40. За останні три місяці на Далекому Сході розстрілено вже 376 осіб.

Советська „Красная Газета“ (з 21. серпня) повідомляє, що присудом воєнного трибуналу ленинградської округи розстрілено 8 осіб, а це: Лисенко, Павловський, Данилов, Курочкин, Тумченко, Федорів, Докучаєв і Кудеєв. Розстрілені, займаючи відповідальні становища в індустріальних підприємствах Ленінграду, переводили саботажі, диверсії й акти й убивства робітників — все це з метою „викликати недоволення населення з советської влади“.

„Ленинградська Правда“ (з 30. серпня) інформує про розстріл 7 осіб: Тарасюка, Миколаєва, Сірова, Сахихадова, Михайлова, Смірнова і Федорова. Вони займали відповідальні становища в постійному апараті й у дирекціях совгоспів та, використовуючи своє службове положення, провадили „контрреволюційну“ роботу, з метою повалення советського режиму. Цим же трибуналом засуджені на розстріл дві вчительки дитячого садку — Георгієвська й Іванова. Вони, кажуть, отруїли 12 дітей з метою викликати обурення населення супроти влади.

„Ленинградська Правда“ (з 1. вересня) подає коротку вістку про політичний процес супроти членів підпольної „анти-

советської групи“. Всіх підсудних було 11 осіб. Серед них голова ісполкому Дмитренко, директор МТС Семенов, секретар партійного комітету Васильєв, далі агрономи, ветеринарні лікарі й керівники колгоспів. Всі підсудні вже розстрілені. Водночас у ленинградській області відбувався другий процес супроти 12 советських і партійних урядників, обвинувачених у контрреволюційній діяльності. Вони також уже розстрілені.

В Тифлісі відбувся процес над групою грузинських націоналістів. Члени цієї групи підготовляли змову супроти уряду советської Грузії, зокрема вбивство керівника місцевої компартії, Берії, переводили саботажі на фабриках і в колгоспах та змагали до відривання Грузії від советського Союзу. Тифліська газета „Заря Востока“ (з 1. вересня) стверджує, що всі члени згаданої групи розстрілені.

В днях 29. серпня до 1. вересня в псковській округі відбувався великий політичний процес. На лаві підсудних засіли керівники підпольної антисоветської організації. Їх обвинувачено в тому, що викликали недоволення населення супроти влади та організували розрухи в прикордонних районах. Ця організація розгорнула також широку контрреволюційну роботу, скеровану до підірву господарки колгоспів, зменшення врожайності й винищення колгоспної худоби. З „Красной Газети“ (з 1. вересня) довідуємося, що підсудні вже розстрілені.

Дня 1. вересня розстрілено 10 робітників заводу „Красная Заря“. Обвинувачено їх за диверсійні акти, зокрема за аварії, що вони їх переводили з метою вбивства робітників на виробництві та викликання обурення супроти советської влади.

В Україні, в місті Ростові, відбувається процес проти 13 советських урядників, що труїли колгоспну худобу з метою компрометації советської влади. За подібні злочини притягнено в місті Озів 12 ветеринарних лікарів. Внаслідок цих процесів треба чекати в найближчих днях нових розстрілів.

При кінці серпня Москва зарядила „чистку“ урядового апарату в туркменській советській „республіці“. Усунені з посади, як „вороги народу“, голова ЦК Туркменістану Айтатов, члени президії ЦК Атабатов і 8 вищих урядників-туркме-

нів. Чистку викликали націоналістичні ухили „советських діячів у Туркменістані“.

Подібну чистку переведено в советських і партійних органах Сибіру. Газета „Советская Сибір“ оголошує довгий реєстр заарештованих осіб, що займають вищі становища в місцевому апараті. Всі вони проголошені зрадниками, хуліганями, саботажниками й „фашистами“. Серед заарештованих є керівники компартії Пантохов, Спрингс, Янцевський, Акімов і Мурашкін, а також комсомольські діячі: Стібінг, Ремпель і Бернгард. У Владивостокі заарештовано 5 керівників советської кінематографії за те, що старалися надавати фільмам „контрреволюційний“ зміст.

Зачалися переслідування артистів державного театру у Вірменії. Вірменський театр обвинувачують у націоналістичних ухилах, які виявилися в тому, що його дирекція відмовлялася ставити московські пєси.

„Комсомольська Правда“ (з 29. серпня) друкує резолюцію IV. пленуму ЦК комсомолу. З цього документу виявляється малюнок цілковитого внутрішнього розкладу організації комуністичної молоді. В керівних органах комсомолу засіли „вороги народу“, які „вербували серед комуністичної молоді членів для підпольних антисоветських організацій, що переводили саботажі й терор на представників влади, давали тайні відомості „агентам німецько-японського фашизму“ і сіяли серед советської молоді недоволення з компартії й режиму.“

Керівники комсомолу, зокрема його генеральний секретар Косарев, замісь борються з цими явищами, займаються пильним розпитуєм і писанням брехливих рапортів, що, мовляв, у комсомолі „все благополучно“. У зв'язку з цими грізними для Москви явищами в комсомолі, заряджено його цілковиту переорганізацію. Низку комсомольських секретарів заарештовано й на їх місці призначено інших.

Нарешті, остання найбільша сенсація! Агенція Гаваса приєднала вістку, що бувший голова уряду советської України, Любченко, покінчив самогубством. Причини самогубства політичні. Любченко очевидно опозицію й побажав краще самому покінчити рахунки з життям, ніж сконати в льохах ГПУ. Любченко добре знав і український еміграції. Це був найвиразніший пред-

ставник тої породи „малоросів“, яким Т. Шевченко дав назву „підніжки, грязь Москви“.

Ще недавно Любченко виголошував на московських зїздах рабські заяви відданості Сталінові й прокляття в бік українських націоналістів. Тепер дочекався й він черги, як Скрипник, як тисячі інших московських прислужників... Цікаво, що не так давно самогубством скінчив і голова уряду советської білоруської „республіки“ — Шевяков.

Жорстока чистка привела до того, що влада змушена скликати зїзд компартії для вибрання членів ЦК на місцях, які „вибули“ з його складу. Для ясності скажемо, що ЦК це свого роду советський парламент. У 1934 р. ЦК склався з 71 членів. Тепер їх значно менше... З цих „народних вибранців“ 3 розстріляно, 1 „скінчив самогубством“, 7 арештовано, 5 „умерли“, 4 поділися, „невідомо куди“, і 3 формально звільнено за політичну „неблагонадійність“.

Ось „біляс“ правління „любімава ваджа народоф“ тільки за два останні тижні! Це всі знані факти. А скільки тих незначних? Чи ж дивно, що критичні представники закордонної опінії починають із жахом дивитися на СРСР, який видається їм за слоїк із скорпіонами, що взаємно себе пожирють?

В останніх числах советської преси, поруч із численними нотатками про діяльність „контрреволюціонерів“, з незвичайним занепокоєнням вказується на зріст релігійних настроїв населення. Безбожницька акція банкрутує в усіх областях СРСР. Советська газета „Труд“ (з 27. серпня) інформує між іншим про посилення релігійної акції серед шахтарів у Донбасі. Шахтарі колективно будують молитовні домки, обкладають себе податками в користь церкви, все частіше хрестять дітей, беруть церковні шлюби і т. д. Побільшується попит на книжки релігійного змісту. У зв'язку з цим „Труд“ почав нагіну на союз безбожників України, обвинувачуючи його в бездіяльності. На небезпечний зріст релігійності вказує й „Комсомольська Правда“ (з 15. серпня). Там читаємо, що „націоналісти, буржуазія, троцькісти й інші дуршники (ось горох із капустою!) — Наша заввага) пробують простягати руку церковникам для розкладової протисоветської роботи“. Газета домагається, щоб цією справою занялася прокуратура.

Ось так представляється внутрішній стан СРСР, і то напередодні 20-річчю „ювілею“ панування большевизму! Коли дописуємо ці рядки, наспіла вістка про нові розстріли 8 „саботажників“ у красногвардейському районі. На чолі цієї групи був секретар парткому, Васильєв.

М. Органський.

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІ.

Пітсфілд, Масс. — Збірка в сумі \$15, про яку поміщено допис з Короз, Н. Р., відноситься до збірки на пікніку в Пітсфілд, Масс.

Знає П.

Жінка (до чоловіка): — Ось тут я принесла тобі з аптеки лікарство. Маєш його заживити що десять хвилин. Я дам тобі, щоб ти його дожди у на секундуку виїду до пані Гаркуних, маю їй дещо сказати.

Чоловік: — Ах Боже, а хто мені потім подасть другу ложку лікарства?

О.

Пех. — Ви сказали, що черепахи живуть по триста літ, а моя черепаха здохла того самого дня, коли я її купив у вас! — Алеж то пех, прошу пані! То вона певно того дня кінчила триста літ!

ВИКОРИСТАЙТЕ ЛІТНЮ ОФЕРТУ „СВОБОДИ“

Кожний новий передплатник, що пришле ОДНОРІЧНУ ПЕРЕДПЛАТУ НА „СВОБОДУ“ в сумі \$6.00, ОДЕРЖИТЬ У ДОДАТКУ КНИЖОК НА СУМУ \$10.00.

По одержанні річної передплати адміністрація „Свободи“ негайно вишле такому передплатникові каталог, з якого він вибере собі книжок на згадану суму.

КОРИСТАЙТЕ З НАГОДИ І ЗАБАЧАЙТЕ СВОЄ ЗНАННЯ ЧИТАННЯМ КНИЖОК.

нічого такого, що виправдало б його погану славу. Він не звернув навіть уваги на те, що вона зпочатку була суворою і стриманою, а потім і не помітив, що вона червонолася, як він входив. Зовсім не дивився на неї, якби була бюровою машиною.

Герда похилила голову пригноблена і сльози підступили їй до горла. Її погляд блукав розгублено по малій кімнаті і спочив на клявітурі машинки. „Ти — моя єдина приятелька, подумала вона; тільки тобі можу довірити все те, що відчуваю“.

Бездумково витягнула папір, вклала його на валет і руки її почали перебігати по клявішах, хоч

сльози скапували з очей. Писала, бо звикла писати, так само, як інші говорять. „Павле! Хоч раз дай мені нагоду порозмовляти з тобою, навіть, коли не хочеш. Бачу, що минаєш мені ці дні, не поглянеш навіть на мене і не почувачу, як я тужу за розмовою з тобою. Чи дозволить мені бодай цей раз сказати тобі...“

І писала сторінку за сторінкою. З бюра давно вже вийшов її шеф та інші співробітники і до її кімнати ввійшов сторож, щоб зробити порядок. Шойно тепер відчула вона, що сподівається із своїх почувачувань і що терпить.

Було вже пізно. Перечитала ще раз написаний

текст, як це робила з усіма паперами, які виходили з її руки. Навіть покляла запинки і крапки, із почуття системи та порядку... і шойно тоді зрозуміла, що це була звичайна примха. Подерла лист і вкинула його до коша.

На другий день Герда прийшла до бюра бліда. Засіла до праці і за хвилину почула наказ із бюра директора:

— Панно Петер! Прощу мені передати копії нашого листування з фірмою Павдельмаер і Спілка.

Герда витягнула одним енергійним рухом течку з бункера „П“ і ввійшла до бюра директора, сказавши холодно і нервово: „...д-ий-день“. Він навіть не поглянув на неї. Вона бачила тільки невідомий обрис його обличчя, зупинилася на ньому ніжно на одніську мить і відійшла до своєї машинки. І знову почалася та сама писанина: „...Маємо честь повідомити вас, що ми вислали вам замовлені вами...“

Писала, не памятаючи

НА БІЖУЧІ ТЕМИ

ЯК ПРОСВІЩАЄТЬСЯ БРАТА

Одна большевицька газета в Канаді, що вважає себе українською, містить довшу статтю: І. Е. Репін (Біографічний очерк). Стаття говорить про великого маляра Іллію Репіна, отже справді може принести щось цікаве й повчальне для читача. Замітне й його характеристичне, як що справу обговорювала ця, мовляв, українська газета.

„Великий російський художник І. Е. Репін народився 24. липня 1844 року в сім'ї військового поселенця в Чугуєві. Тут на берегах Дніпра пройшло його дитинство. І так далі ціліні уступами говориться про російськість Репіна, і доперва аж під самий кінець зазначається: „Народившись на Україні, глибоко знаючи побут, життя і мистецтво українського народу, він писав 1914 року в журналі „Нива": „Час думати про український стиль в мистецтві і почати розвиток його народних безпосередніх імпровізацій".

До якої нації зачислити артиста-маляра, що родився в Україні, знає глибоко побут, життя і мистецтво українського народу, котрий думає про український стиль у мистецтві? Чи це російський маляр? Як же тоді назвати артиста, що родився в Московії, знає глибоко життя, мистецтво й побут москалів і думає про московський стиль у мистецтві? Теж російським малярем?

УЧИТЕЛЬ І УЧЕНИК.

Каже большевицька стаття, що великий російський художник І. Е. Репін вивчав вчитися у „колишню петербурзьку академію художеств" (в якій він міг вивчатися, як не в таку, яка тоді була?) та що він пробував там 4 роки.

З цього нібито має виходити, що він російський маляр. Трохи нижче говориться, що він перебував за кордоном 10 літ, від 1878 до 1888 р.

Чому б не назвати тоді Репіна закордонним артистом?

ЯК НАЗИВАЮТЬСЯ ОБРАЗИ?

Приписавши Репіна в російські малярі, себто приписавши артистичні заслуги Репіна московському народові, большевицький письменник називає низку образів цього маляра.

І замітно, що кожний майже образ називає в цій нібито українській статті московською мовою. Отже один образ називається: „Мужичок з дурним глазом", інший: „Отдих мостовщиків", третій: „В избу", ще інший: „Мужичок из робких", ще інший: „Крестный ход в Курской губернии".

Що це значить? — питається український читач. Що це таке „дурний глаз"? Що це таке „мостовщиків"? Що це таке „изба"? Що це за такий „мужичок из робких"? І що це таке „Крестный ход"?

Коли взяти англійську книжку про цього маляра, то стрінете там назви цих усіх образів передані англійською мовою. Чому ж це большевики називають образи Репіна не перекладаючи по українськи, але по московськи? Чи на те, щоб читачеві підсунути думку, що українською мовою цих річей передати не можна?

ПРОТИ ЧОГО ПРОТЕСТУ?

Пишуть: „В знаменитій картині „Бурлаки" Репін підняв гнівний голос проти тяжкого рабства, пригноблення трудящих".

Цей образ представляє валку бурлак, що, ступаючи берегом ріки, запряжені в шліп, як коні або мули, тягнуть за собою рікою тяжку баржу. Дивлячись на цей образ, можна додуматись не одного протесту проти пригноблення трудящих. Обличчя бур-

лак змальовані так, що можна приписати артистові й бажання запротестувати проти мовчального терпіння самих бурлак.

Звісно, большевицький письменник мовчить про цей протест. Він мусить навіть навчати своїх читачів не бачити цього протесту: адже большевицька диктатура вчить своїх підданих терпіти найтяжчі утиски мовчливо, без протесту, як худобина. Що сталося зкомісарями, якби ці бурлаки почали нетерпеливості, проявляти невдоволення, бунтуватися проти ярма? І де тоді були б ті комісарські наймити в Америці?

ДВА ПОХОДИ.

Стаття задержується довше на образі Репіна „Крестный ход в Курской губернии". Він зображає похід російської православної церкви до чудотворної ікони. Образ викикає протести офіційної православної церкви, бо на ньому зображені ідучи на конях жандарми, що б'ють кнутами учасників походу, як виходять поза дорогу.

„Отже не благочестива церковна картина привернула увагу художника, а свавільні, зущання з обдуреного народу" — робить висновок большевицький газетяр.

Чи справді зущання з обдуреного народу? Є на образі зущання, і є народ, але де саме обдурення? І чому газетяр каже, що обдурений народ іде до чудотворної ікони, коли ці ікони на образі не видно? Звідки знати, що він іде до ікони, а не, наприклад, до мошів?

Чому газетяр підсуває глядачам те, чого на образі нема? Чи на те, щоб не пустити глядача добачити в цій образі з минулими щось таке, що ще є тепер? Чи не нагадає цей образ релігійної процесії під опікою жандармів з царської Росії виводили з комуністичної Росії, наприклад, процесії першого травня в Москві? Чи тепер нема товпиш народу? Чи тепер не йдуть до мошів? Цим разом уже не Івана Кронштадського, але Іліча Леніна? Чи не несуть ікон, уже не Богородиці, але Сталіна? І чи не ідуть боками поліція, жандарми, чи не чатують по кутах сотки й тисячі шпигунів Ге-пе-у?

Чи не ясно, чому комуністичний письменник з таким іспихом замажує значіння образу Репіна?

ІВАН ГРОЗНИЙ.

Або образ: „Цар Іван Грозний і його син". „Це не просто трагедія батька, як дехто тлумачить", каже стаття. „Це розвінчування самодержавства, показ царя-злочинця, вбивця сина".

Хто ж може в цьому бачити „просто трагедію батька"? І чи лише до царя-самодержця цей образ відноситься? А чи не може він відноситися, наприклад, до батька-комуніста, що пішов свого сина на розстріл большевиками як не-комуніста? Або чи не може це відноситися й до сина-комуніста, який пішов на розстріл свого батька за ворожнечу до комунізму? Або чи не може це відноситися до секретаря комуністичної партії, який пішов на розстріл своїх найближчих приятелів за троцькізм?

Адже вбив божевільний цар Іван свого сина якраз за те, що не слухав слів його волі. За що інше гинуть нині люди в Росії?

„ЗАПОРОЖЦІ".

Найцікавіших уже річей наговорив большевицький газетяр про образ Репіна „Запорожці пишуть лист султану".

УВАГА!

ЗАХОДАМИ ОКРУЖНОЇ УПРАВИ О.Д.В.У. В НЬО ЙОРКУ!

влаштується

СВЯТО ГЕРОІВ

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 3-го ЖОВТНЯ (October) 1937

в STUYVESANT HIGH SCHOOL, 15th St., Bet. 1st & 2nd Ave., New York, N. Y.

ПРОГРАМА: ПРОМОВИ, ДЕКЛЯМАЦІЇ, СОЛЬО-СПІВИ, МУЗИЧНІ ТА ХОРОВІ ПРОДУКЦІЇ. ПОЧАТОК В ГОДИНІ 8-МІЙ ВВЕЧІР. — ВСТУП ЗА ДОБРОВІЛЬНИМИ ДАТКАМИ.

Шановні Громадяно! Як що року, так і цього Окружна Управа ОДВУ обходить торжественно пам'ять українських Героїв! Тих, що впади на полі слави у боротьбі за самостійність і соборність української нації! — Тому плекаймо пам'ять наших великих Героїв! Приходьте громадно на це **ТРАДИЦІЙНЕ СВЯТО ГЕРОІВ!** Вчм любови до України своїх дітей! Пока-зуймо їм великі приміри Головінських, Басарабових, Данилишинів і Біласів.

Громадяно! Приходьте численно вшанувати пам'ять наших найкращих синів і дочок! — Закликайте своїх знайомих, приятелів і друзів! — Хай в цей день **СВЯТА ГЕРОІВ** — наші серця, наші думки линути до Тих, що замучили! А матері наші хай виховують нових, незломних лицарів, які здобудуть цей скарб, за який впади перші лицарі: **УКРАЇНСЬКУ ДЕРЖАВУ!** Окружна Управа О.Д.В.У. в Нью Йорку.

Цей образ відомий усім українцям.

Представляє він знану подію з української історії, як українські козаки з Запорозької Січи написали з глумом повний образливих слів лист турецькому султанові, що домагався від них піддан-ня. Большевицький газетяр лише, що той образ має спеціальну вартість у теперішніх часах, коли „озвірілий фашизм і його підлі наймити — троцькістські, бухаринські, націоналістичні бандити зухвало замахуються на нашу батьківщину"... Він хоче цим сказати, що, дивлячись на той образ, українці побачать себе в запорожцях, а в султані й турках троцькістів, бухаринців, „націоналістичні банди".

Чому саме мають вони бачити в султані Троцького, або Бухарина, або українських націоналістів? Чому не побачити їм, наприклад, Сталіна, Ворошилова й Молотова? Чому бачити їм когось, що живе в Мексику, або в Берлін, або лежить у гробі, а не когось, що своєю загребущею лабетом живе в Україні, здирає з неї данину, точить піт і кров? Невже большевицька ідєї уже так прожера ла розум і серце українців, що вони будуть бачити скорше можливих гнобителів ніж уже суших? Скорше будучих і майбутніх, ніж сьогочасних?

Мені здається, що якби українські мозки справді вже були так переїдені ржею московської пропаганди, то московські гнобителі не потребували б наймати нікого перекабачувати, значіння образів великого маляра на большевицько-московський лад. Видно, що ідемо, коли собаки брешуть.

Вже згори знає.

— Чи ви знаєте, що говорять про вашу дочку?

— Це брехня! Звичайне очорнювання! А що говорять?

ЗІЗД

УКРАЇНСЬКОЇ СТРЕЛЬЦЬКОЇ ГРОМАДИ

ОДИНАТИЙ РІЧНИЙ ЗІЗД УКРАЇНСЬКОЇ СТРЕЛЬЦЬКОЇ ГРОМАДИ

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 3-го ЖОВТНЯ (OCTOBER) 1937 РОКУ

В УКРАЇНСЬКІМ НАРОДНІМ ДОМІ

217-219 EAST 6th STREET, NEW YORK, N. Y.

В ГОДИНІ 11-ТІЙ ПЕРЕД ПОЛУДНЕМ.

УПРАВА УКР. СТРЕЛЬЦЬКОЇ ГРОМАДИ:

д-р Володимир Галан, голова, д-р Павло Дубас, секр.

УВАГА!

БАЙОН, Н. ДЖ.!

В СІНІ

МАСОВЕ ВІЧЕ

яке відбудеться

В СУБОТУ, ДНЯ 18-го ВЕРЕСНЯ (SEPTEMBER) 1937 РОКУ

В ГАЛІ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ДОМУ, 33-35 WEST 19th STREET, BAYONNE, N. J.

Початок точно в годині 6-тій ввечір.

ТЕМА: Що нам робити в нинішню пору розрухів.

БЕСІДНИКИ: о. Л. Весоловський, парох Укр. Прав. церкви з Нью Йорку; о. д-р В. Клодницький, парох Укр. Прав. церкви з Ньюарку.

Громадяно! Кожний, що бажає добра своїм дітям, повинен обов'язково прийти на це ВІЧЕ.

215-216 Komitet.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ГЕРІЗЛЕТОН, ПА. Бр. св. Арх. Михайла, від. 85, повідомляє місцевих і помісцевих членів, що звичайні збори відбудуться в неділю, 19-го вересня, в годині 1-шій пополудні, в Юніон Гол, Норт Вюмінг вул. Члени, котрі доведуть до Тов., щоб прийшли на ці збори і старалися вирішити свої загалі довги. Накази члени не поstarяться о вирішенні своїх загалостей, будуть суспендовані. — В. Шпизла, предс.; М. Полічка, кас.; О. Косцюк, секр.

ФІЛІДЕЛЬФІЯ, ПА. Місячні збори Бр. св. Юрія, від. 239, відбудуться в суботу, 18-го вересня, точно в год. 8-мій ввечір. Прийняття усіх членів обов'язкова. — Урад.

ПАСЕРІК, Н. ДЖ. Тов. Івана Франка, від. 97, повідомляє членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 19-го вересня, в годині 7-30 вечером. Взімаємо усіх присутніх, бо маємо важні справи до вирішення, як також догукуючи повинні вирішити свої загалості. Неприйняття на зборах-покарається після статута, а догукуючі суспендується. — Від. Урад.

ОЛІФАНТ, ПА. Бр. св. Кирила й Методія, від. 86, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 19-го вересня, в годині 2-тій пополудні, в У. Н. Домі, 237 Говп Еванго. На цих зборах будемо мати дуже важні справи до вирішення, а іменно буде справа посвячення прапорів. Як нам відомо, що в нашій Товаристві є члени різних релігійних переконань і політичних поглядів. Також знаємо, що в нашій місцевості є дві церкви. Тому що справу посвячення прапорів вимагає конечно всіх членів буди привняти на цих зборах, та рішити справу, так щоб всі були задоволені, та щоб з того була матеріальна і моральна користь. — Ф. Гуляка, предс.; В. Лелет, кас.; П. Головачук, секр. фін.

НЬОАРК, Н. ДЖ. Тов. ім. Д. Вітовського, від. 14, повідомляє, що місячні збори відбудуться в понеделок, 20-го вересня, в годині 8-мій вечером, в Сіонія Галі, 229 Спрінг-філд. Просимо догукуючих, прийти на ці збори і вирішити свої загалі вкладки. Маємо важні справи до вирішення, тому прийняття всіх членів є конечна. — М. Пятрашкін, секретар.

УВАГА!

ви в середині комітет будови прийняв з деякими змінами за плянами інженіра Володимира Мадевича з Півсбурга, які шановний інженір виробив для У. Н. Дому безплатно.

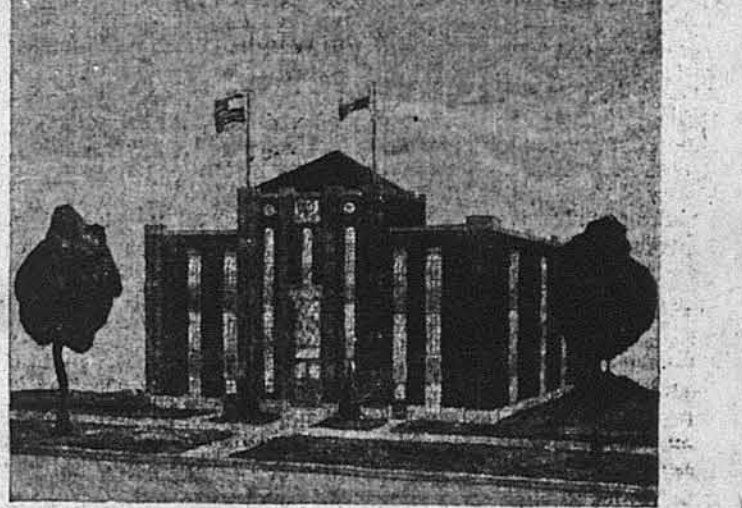
Архітектуральні пляни і нагляд над будовою віддано місцевому інженірові і архітектору, п. Клайнові, а контрактором є самий комітет будови, бо в цей спосіб комітет заощадив на будові вище десяти тисяч доларів у порівнянні з офертами різних контракторів.

Дім знадвору буде в модернім „стрімлайн" стилі, з пенсильванської твердої жовтої цегли (фейс брик) докола, з багатою декорацією білого тесаного каменя з фронту і боків та декорацією української кераміки. Прикрасою фронту будуть ще триє гарних входних дверей і великі вікна у венетським стилі. Цей побіжний опис дасть хоч деяке поняття про Український Народний Дім у Дітроїті.

Скажу без переხвалки, що цей дім буде одною з найкращих українських народних інституцій в Америці. І тому українці Дітроїту дійсно мають чим гордитися й матимуть пер для чого працювати і сконцентрувати та розвивати своє культурне й національне життя.

Український Народний Дім е

Український Народний Дім у Дітроїті.

Український Народний Дім у Дітроїті.

ФІЛІДЕЛЬФІЯ, ПА.

Відложення „Паради Націй".

З причини непогоди заряд міста був змушений відложити „Параду Націй" у святкуванні Тижня Конституції з дня 13. вересня на день 20. вересня б. р. Річ ясна, що з тієї причини не могли й ми, українці, взяти в той час участі.

Тому, що про нашу конечність узяти участь у поході були поміщені дописи в нашій пресі, не пишемо вже про це ширше, а тільки зваємо все

наше громадянство до гідного зарепрезентування себе в день 20. вересня. Пригадаємо теж, що є пожадане, щоб якнайбільше молоді була вбрана по народньому.

Місце й час збірки є тісамі, які подано довшіше: на вул. 23-тій і Бравн, в год. 6-тій вечором.

Комітет українського походу подбає, щоб наша участь випала величаво.

За управу У. А. З. О.:
Д-р П. Дубас, П. Чопик,
М. Пасичник.

ПОЗІР! НЬОАРК, Н. ДЖ., І ОКОЛИЦІ! ПОЗІР!
ЗАВТРА, ТО Є В СУБОТУ, ДНЯ 18-го ВЕРЕСНЯ (SEPT.)

3 НАГОДИ

ЮВІЛЕЮ 20-ЛІТТЯ

УКРАЇНСЬКОГО РОБІТНИЧОГО ДОМУ В НЬОАРКУ

буде влаштована

НЕБУВАЛА ПРОГРАМА В ЯКУ ВХОДИТИМУТЬ:

Два акти з опери „МАЗЕПА". Один акт „МАЙСЬКА НІЧ", а один акт з „ЗАПОРОЖЦІВ ЗА ДУНАЄМ". Виконають такі відомі артисти як МИКОЛА КАРЛАШ, КРЕОНА, ГУСЬОВА-ШЕВЧЕНКО і інші. — Вся програма під управою артиста М. КАРЛАША.

В УКРАЇНСЬКІМ РОБІТНИЧІМ ДОМІ, під ч. 57 БІКОН ВУЛ. Початок в год. 8:15 ввечір. Вступ для старших 50ц. Діти 25 ц.

По вичерпанню програми ТАНЦІ до пізньої ночі. — Два оркестри, одна до виконання точом, а друга до тавців.

Просимо прихилити на час, бо хто спізниться, то певно місця не захопить з огляду на багату програму якої в Ньюарку ще не було.

Управа Укр. Роб. Дому.

УВАГА!

МЕНВІЛ, Р. АЙ, І ОКОЛИЦІ!

ЗАХОДАМИ МОЛОДИХ НАЦІОНАЛІСТІВ, ВІД. 53

владштується

ПЕРШІЙ ОСІННІЙ БАЛЬ

В СУБОТУ, ДНЯ 18-го ВЕРЕСНЯ (SEPTEMBER) 1937 РОКУ

В УКРАЇНСЬКІМ НАРОДНІМ ДОМІ НА СМЕРБЕРЛАНД ХІЛЛ

Початок в годині 8-мій ввечір

Першорядна музика.

Молоді Націоналісти з Менвіл, Р. Ай, запрошують всі Товариства, Молодечі Клуби О.Д.В.У., Сестричтва з Вунса-кет, Тавнтон, Бостон, Менвіл, Централ Фолс, Фол Рівер, до численної участі. Просимо прийти на той Баль щоб спільно забавитися. — За добру забаву ручить — Комітет.

216

ДО ЧЛЕНІВ ВІДДІЛІВ О.Д.В.У. В НЬО ЙОРКУ, АСТОРІ
БРОНКС, БРУКЛІНІ І БАБІЛОНІ

ПОВАЖАНІ ТОВАРИШІ!

Отримайте повідомлення Вас, що Окружна Управа ОДВУ
в Нью Йорку скликає:

ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗБОРИ

В СУБОТУ, ДНЯ 18-ГО ВЕРЕСНЯ (SEPTEMBER) 1937 РОКУ
Загалу членства Відділів ОДВУ, МУН І УЧХ

ДО ДОМІВКИ ОДВУ, ТОЧНО НА ГОДИНУ 8-МУ ВЕЧЕРОМ.

Обов'язком кожного члена та членкині є прийти на ці збори та вислухати двох рефератів і взяти участь у важких нарадах. З закінченням літньої пори, як звичайно, оживлюється організаційна активність і що живу активність ми якраз зачемо тими зборами.

ЗА ОКРУЖНУ УПРАВУ О.Д.В.У. В НЬО ЙОРКУ:
Василь Гельнер, голова, Іван Кобан, секр. рек.

УВАГА! РОЧЕСТЕР, Н. Й. І ОКОЛИЦЯ! УВАГА!

Союз Українок

Перший Осінний Баль

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 19-ГО ВЕРЕСНЯ (SEPTEMBER) 1937 РОКУ
В ГАЛІ ПАРОХІЯЛЬНІЙ

Початок в годині 2-гій пополудні Вступ 25 ц.
Союз Українок має честь запросити всі братства, товариства, сестринства і громадян до численної участі. Прихід з цього балу призначений на укрощення нової галі. До танців буде пригравати першорядна оркестра В. Поповича. Приходять всі як одні і квітче знайомих. — За добру забаву і чесну обслугу ручить — Комітет.

УВАГА! ГАНОВЕР, ПА., І ОКОЛИЦЯ! УВАГА!
В НЕДІЛЮ, ДНЯ 19-ГО ВЕРЕСНЯ (SEPTEMBER) 1937 РОКУ
В ГАЛІ NANTICOKE HIGH SCHOOL AUDITORIUM

ВІДБУДЕТЬСЯ

УКРАЇНСЬКИЙ ВЕЧІР

Школи Українських Національних Танків п. Івана Заблоского при співучасті місцевого Українського Хору під орудою п. А. Лаврова. — Українська оркестра під проводом п. П. Дістра. —

Початок в год. 8-мій вечером. — Вступ 50 ц. Діти 25 ц.

Українські Громадяни! Українські концерти влаштовували школою танків Ів. Заблоского дали доказ своїм гарним імпрезам на своїх і американських сценах, а головну у Любінсбургу, Бокселі Університеті. Цим багатоманітною своєю рідною культурою між чужинцями.

Як на попередніх виступах, так і тепер програма цікава, добірна. Народні танки, соціальні і дуети. Співаки і танцюристи з Гановера і околиць, виступлять в гарній українській строю. Просимо всіх місцевих і околиць громадян о численну участь. Запрошуємо чужинців та приходять самі оцінити культурну діяльність своєї молоді. — Зарад Школи.

ЗАКЛИК НА ОСІННІЙ РАДІО-БАЛЬ СУРМИ

який відбудеться

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 19-ГО ВЕРЕСНЯ 1937 Р.
(SUNDAY, SEPTEMBER 19th, 1937)

у WEBSTER HALL, 119 East 11th St., New York.

РАДІО-БАЛЬ СУРМИ здобув собі перше місце для розвивки українців у Нью Йорку. Знов цього разу буде гарна концертна програма, і найкраща музика до танців. Щаслива особа дістане даром Машину до прання найкращої марки модель 1938. Чистий дохід з Балу на піддержку Української Програми на Радіо, що відбудеться кожної суботи в годині 4-тій пополудні. — По всякій інформації пишуть до:

215-216
SURMA BOOK & MUSIC CO.,
103 AVENUE A, NEW YORK, N. Y.

НОВИНА! РАЧЕСТЕР, Н. Й. І ОКОЛИЦЯ! НОВИНА!

МОЛОДЕ ТОВАРИСТВО СВ. ИОСАФАТА, ВІДДІЛ 226 У. Н. СОЮЗУ

владштує

ПЕРШИЙ ВЕЛИКИЙ БАЛЬ

В СУБОТУ, ДНЯ 18-ГО ВЕРЕСНЯ (SEPTEMBER) 1937 РОКУ

В ПАРОХІЯЛЬНІЙ ГАЛІ

303 HUDSON AVENUE,

ROCHESTER, N. Y.

ПОЧАТОК В ГОДИНІ 8-МІЙ ВВЕЧІР

ВСТУП 40 ц.

Буде пригравати першорядна SAX SMITH ORCHESTRA.

На цей Баль запрошуємо всі Братства, Товариства, Сестринства і Організації. Просимо всю Рачестерську молодіж до численної участі. Хто не прийде той буде жалувати. За добру забаву ручить — Комітет.

Заходами 1-шої Сотні О.Ч.С. в Нью Йорку

ОВОЧЕВИЙ ОСІННІЙ БАЛЬ

ПРИ ЗВУКАХ ЧАРІВНОЇ МУЗИКИ

МУЗИКА В. СЕМЕНА.

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 19-ГО ВЕРЕСНЯ (SEPTEMBER) 1937 РОКУ

В УКРАЇНСЬКІМ НАРОДНІМ ДОМІ

217-219 EAST 6th STREET,

NEW YORK, N. Y.

ПОЧАТОК В ГОДИНІ 6-ТІЙ ВВЕЧІР.

ВСТУП 40 ЦЕНТІВ.

ШАНОВНІ ГРОМАДЯНИ! Коли хочете добре забавитися при добрій музиці, то не пропустіть цього балу! На тій баль знайдете себе між добрим товариством і будете задоволені з проведеного часу. Тому всі приходять на ПЕРШИЙ ОСІННІЙ ОВОЧЕВИЙ БАЛЬ! — КОМАНДА 1. СОТНІ О.Ч.С.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВІ

ФІЛАДЕЛЬФІЯ, ПА.

Збірка підчас похорону.

В суботу, 4-го вересня ц. р., переїхав на вічний спочинок Михайло Будай, що походив із села Вижлова, пов. Стрий. Покійний прожив 57 літ. По похороні приятелі і знайомі покійника вернулися до дому жалоби, щоб потішити засмучену родину. При тій нагоді на заклик Івана Сороки (старшого) зложили на бойовий фонд \$4.35, які переслали до краю через Обеднання. Присутній.

НЬО ЙОРК, Н. Й.

Збірка на читальню в Коростіві.

Минулого року управа читальні „Просвіти“ в Коростіві, пов. Сколе, прислала мені повноваження збирати серед української еміграції в Америці жертви на будову нового читального дому в згаданому місті. Я пішов між наших громадян і на залучену листу зібрав \$43. Зложили: І. Бажан \$5; по \$2: П. Ярема, Л.

Онуфрієв, по \$1: М. Дарчук, М. Баран, Я. Корнат, П. Задорський, Ф. Гарфінкель, А. Пасічник, В. Шайб, Т. Прудиус, М. Сурмач, М. Бажан, І. Липа, о. Ф. Тарнавський, Д. Гула, Е. Низол, Л. Костишин, І. Соробура, О. Семусь, В. Ситніков, П. Стасюк, С. Негрек, М. Рибак, М. Насевич, В. Коцюбинський, С. Рудаківич, по 50 ц.: В. Сибель, Галицький Базар, М. Макачук, І. Приймак, С. Д., О. Онуфрієв, Я. Залиський, А. Вазас, В. Силаус, Р. Томашов, І. Тихоступ, І. Кіси, Сквер Діа Провіжон, П. Горішний, М. Мельник, В. Винницький; по 25 ц.: С. Бриндзей, Барановський, І. Волошук. Решту дрібними. Гроші вислано через Обеднання на призначену ціль.

Заразом подаю до відома, що кожді хто хотів прилучитися до збірок на ту ціль, то гроші може вислати на адресу секретаря читальні, Федора Жаліва, село Коростів, пошта Сколе.

Іван Бажан.

ГЕРІ, ІНДІАНА.

З ювілею на народні цілі.

Минулого місяця гром. Григорій і Олена Лавровські свят-

кували 25-літній ювілей свого щасливого подружжя. З цієї нагоди в їх домі відбулася гостина, на якій зібралось поважне число гостей. Гості весело забавлялись, але при тім не забули і за рідний край. Один з присутніх побажав ювілянтам всього найкращого в далішій житті і вівзав присутніх зложити якусь жертву на визвольну боротьбу. В часі збірки забрав слово гром. Олекса, один із наших старших громадян, який, не звертаючи уваги на свій бік, щиро займається всякими громадянськими справами. Він сам походить із Закарпатської України і належить до тих рідких людей, що радо спішають на поміч не тільки організаціям, але часто й поодиноким особам.

Збіркою занялася пані Цеба. Зложили: І. Олекса \$2.50; по \$1: гром. Лавровські, Кузьма, Содловський, Крушинський, Мандзяк, Кузьмичий; по 50 ц.: Кмиса, Стечик, І. Лавровський, Цеба. Решту дрібними. Разом \$15. Гроші вислано через Обеднання на призначену ціль.

А. Ц.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА“.

АНСОНІЯ, КОННІ

3 забави на інвалідів.

На забаві товариства Запорізька Ст. від. 67 У. Н. С. в Ансонії, на заклик гром. Миколи Тутти присутні зложили \$8.02 і вислали до Обеднання для інвалідів української армії. Зложили: М. Тутта, Анна Зборовська по \$1; решту дрібними.

О. Мерешак.

— Пане Колосок, чи не знаєте, що чувати у Пташинського?

— У якого Пташинського? Я не знаю ніякого Пташинського.

— Якого? Та ж Пташинський то зять Звирчинського!

— Звирчинського? — задумується пан Колосок. — Не знаю. Вже скоріше знаю Пташинського.

ПОВІДОМЛЕННЯ

Подано до відома, що відкриваю лікарський офіс у Філадельфії. Перебував я два роки в Європі, де брав курси (post graduate courses) на клініках у Відні (Австрія), і в інших клініках в Парижі, Німечці, Англії, Італії, Іспанії, в Риму, щоб позайомитися з найновішими на полі медицини.

ЛІКУЮ ВНУТРІШНІ НЕДУГИ І ПОЛІВІ НЕДУГИ

(До внутрішніх недуг рахуються недуги серця, легень, жовчаків, кишків, печінки, нирок, крові, жовчів, нервів, респіраторів, діабетес (цукрова хвороба), сифілісу й інші).

ВСІ ЦІ ХВОРОБИ ЛІКУЮ НАЙНОВІШИМИ НАУКОВИМИ МЕТОДАМИ.

Віктор, літній лікар, раніше в урядовій службі, в медичній школі, в медичній академії.

Д-Р М. МИЛОВИЧ
1422 W. GERRARD AVENUE,
PHILADELPHIA, PA.

Даром пробка МІЛЕРТОН LAXATIVE

Мілертон є приємний і легкий до з'їгання. Мілертон дає найкращі результати, коли його вживається тільки в кожен день, а тоді закінчується його або зараз перед нічним сном, або по вставанні, рано, Мілертон не виробляє прищипки.

Одна Велика Коробка \$1. вистане майже на цілий місяць. Спеціальна оферта читачам „Свободи“:

[1] \$1.00 за одну коробку Мілертону
[2] \$1.50 за дві коробки Мілертону
[3] \$2.00 за три коробки Мілертону.

Питайте за цією пробкою Мілертону у вашій суспільній бібліотеці, на тій баль де ви любите, то пишуть до:

J. S. MILLER, Inc., Dept. U,
P. O. Box 628, Newark, N. J.

ДРІБНІ ОГолошення

НА ПРОДАЖ БУЧЕРІЯ, А. ГРО-
Street, Jersey City, N. J. Власник
продає дешево з причини са-
мості. Голоситься листом, або осо-
бно на що саму адресу.

КТО хто потребує грошей на
перший моргелж може за-
проситися до адвоката В. Кузьми на
адресу:

WM. KUZMA,
Attorney at Law,
241 Springfield Ave., Newark, N. J.
Telephone: Bigelow 3-7303

НА ВСІХ імпрезах і весіллях
„Радіо Оркестра“
М. А. СЕРБІНСЬКОГО
Обслуговує і найбагатіших,
169 AVE. A, NEW YORK CITY.
Telephone: ALgonquin 4-4952

ПОЗИЧКИ ГІПОТЕЧНІ (МОРГЕДЖОВІ)
Власники домів! Чи ви повинні за-
платити відсотки або маєте інші
довги? Зайдіть до нас. Може ми вам
поможемо.

G. R. O. S. S.,
254 6th Street, Hoboken, N. J.

НА ПРОДАЖ 21 АКРОВА ФАРМА,
лім, барня, гараж і
2 курники. Ціна \$3,500. Продаю то-
му, що вертаю до сина. Голоситься:

Mrs. EMILY PELENSKY,
BOX 81, MALAGA, N. J.

Д-Р Е. Я. МИХАЛЕНКО
ЛІКАР, ХІРУРГ І АКУШЕР
1805 W. CHICAGO AVENUE
(cor Chicago and Ashland)
CHICAGO, ILL.

Урядові години:
1-4; 7-9 P.M.
Office phone: Seeley 5004
Res. phone: Van Buren 1126

Д-Р ЮРІЙ АНДРЕЙКО
УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР,
ХІРУРГ І АКУШЕР

321 E. 18th STREET,
between 1st and 2nd Avenues,
NEW YORK, N. Y.
Tel. GRAMERCY 5-2410.

Урядові години: рано від 10 до
12, ввечір від 6 до 8, а в неділю
рано від 10 до 12.

МИРОН ЛІТВІН
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

Без рибки, як далеко поз-
ноарком. Враз потреби теле-
фонуйте до нас. Обслуга шир-
і несна. — Офіс:
383 MORRIS AVENUE,
cor. Springfield Ave.,
NEWARK, N. J.
Phone: Essex 3-5347

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

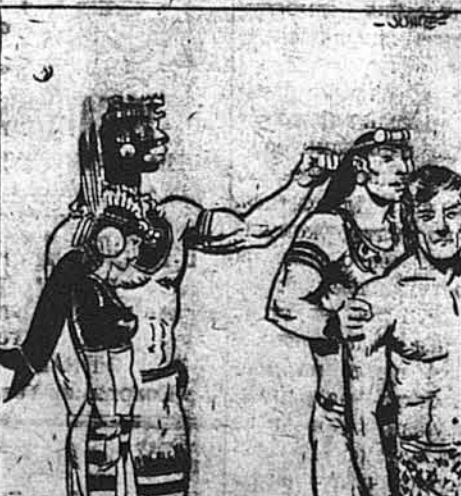
ЗАНІМАЄСЯ ПОХОРОНАМИ
В БРОНКС, BROOKLYN, NEW
YORK І ОКОЛИЦЯХ

129 E. 7th STREET,
NEW YORK, N. Y.
Tel.: Orchard 4-2568

BRANCH OFFICE & CHAPEL:
707 PROSPECT AVENUE
(cor. E. 155 St.), BRONX, N. Y.
Tel. Melrose 5-6577.

ІВАН БУНЬКО
Новий Український Удирейкер
заряджує погребам по ціні так
низькій, як \$150. Обслуга
найкраща.

JOHN BUNCO,
Licensed Undertaker & Embalmer
437 E. 5th ST., NEW YORK CITY.
Dignified Funerals as low as \$150.
Telephone: Orchard 4-8085

Коли найвищий жрець рішив, що королева Залія мусить ви-
слати Тарзана на смерть, у я-
му ягуарів, королеві не лиша-
лося нічого іншого, тільки за-
твердити це рішення. Королі
всюди однаково „правлять“:
затверджують бажання тих,
що мають силу. Всеж такі й
не хотілося бачити смерті
Тарзана. В Залії зродилося не-
переможне бажання покорити
його, а не вбити.

Як добра дипломатка, вона
затвердила цей присуд, але
притім додала, що не треба
виконувати його зараз. „Ще є
завтра і після завтра“, сказала
вона жерцєві. На це хитрий
жрець, Тогацаль, покликався
на „старинні книжки“, в яких
є написано, що „коли людина
не здригнеться від одних мук,
то її треба чинискорше вбити“.
При тих словах Тогацаль низь-
ко вклонився.

Очевидно, що він брехав.
Але ціле панування королеви
Залії було побудоване на
брехні, чого вона не знала. Во-
на вірила в „пророцтво“ ста-
рих книжок, які були в руках
жерця і його кліки. Вони по-
яснювали всі події під кутом
цих книжок, але все пояснюва-
ли так, як це було їм вигідно.
Залія фактично була їх зна-
рядком, хоч носила назву „ко-
ролеви“.

Після хвилини вагання вона
здушила своє незадоволення і
сказала: „Дуже добре. Коли
він має йти на жор ягуарам,
то хай іде відразу“. Дикунки
задоволено засміялись. Однак
Залія всетаки була жінкою. А
жінки нероздільно з'єднані
цілому світові. Отож вона в
цю хвилину снувала в своїй го-
лові плян, який миг би вряту-
вати Тарзана, колиб він відпо-
відно до того пляну хотів по-
ступати.